

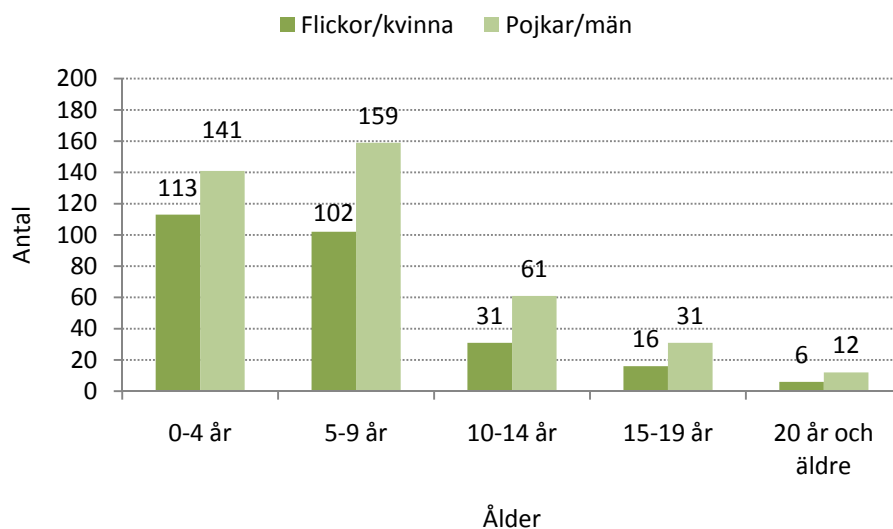
Tandskador i Östergötland 2010

Skaderegistrering på folktandvårdskliniker

Risken att drabbas av skador finns i alla miljöer där människor vistas och bland alla oavsett ålder, kön eller etnicitet. Barn och ungdomar är den grupp i samhället som oftast drabbas av tandskador. Pojkar drabbas oftare än flickor. De första levnadsåren och de första skolåren är de tidpunkter då flest barn skadas med tandskada som följd.

Resultat

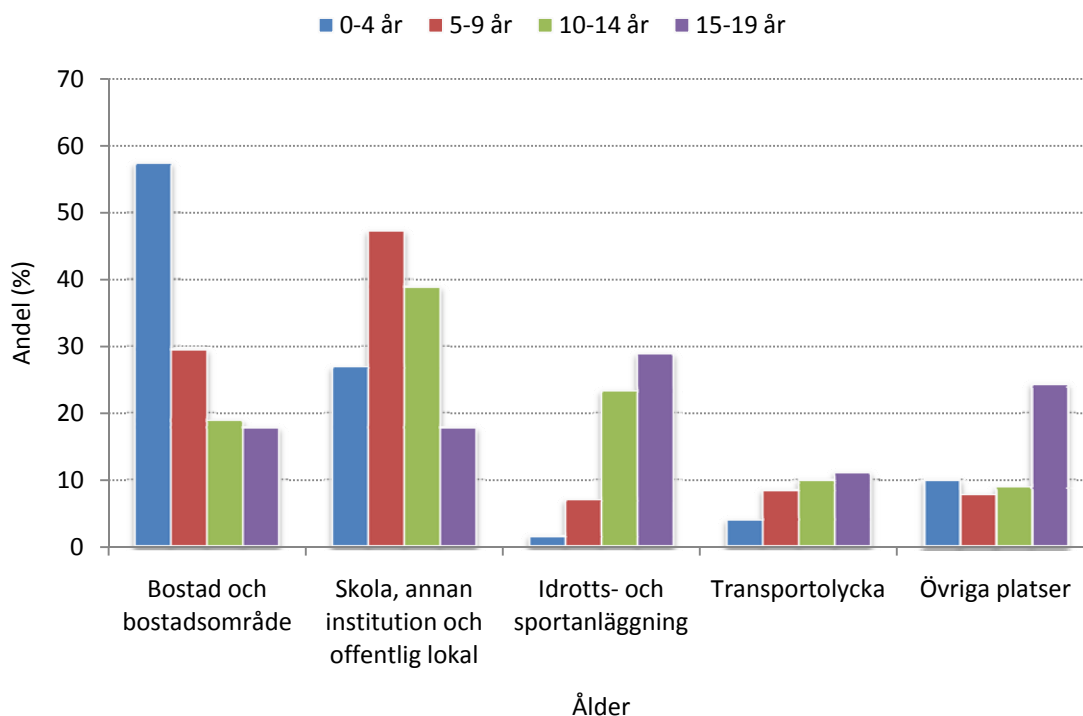
Under 2010 inkom 679 skadeblanketter från länets folktandvårdskliniker. Bland dessa är 60 procent pojkar/män och 40 procent flickor/kvinnor. Det är främst barn som har drabbats av tandskador och flest antal finns i åldersgrupperna 0-9 år (figur 1). I alla åldersgrupperna är det fler pojkar än flickor som har skadats. Det är så få personer 20 år eller äldre som registrerats för en tandskada att det inte är relevant att redovisa den vanligaste skadeplatsen, orsak till tandskada eller skadetyper.

Figur 1 Antal skador fördelade efter kön och ålder.

Skadeplats

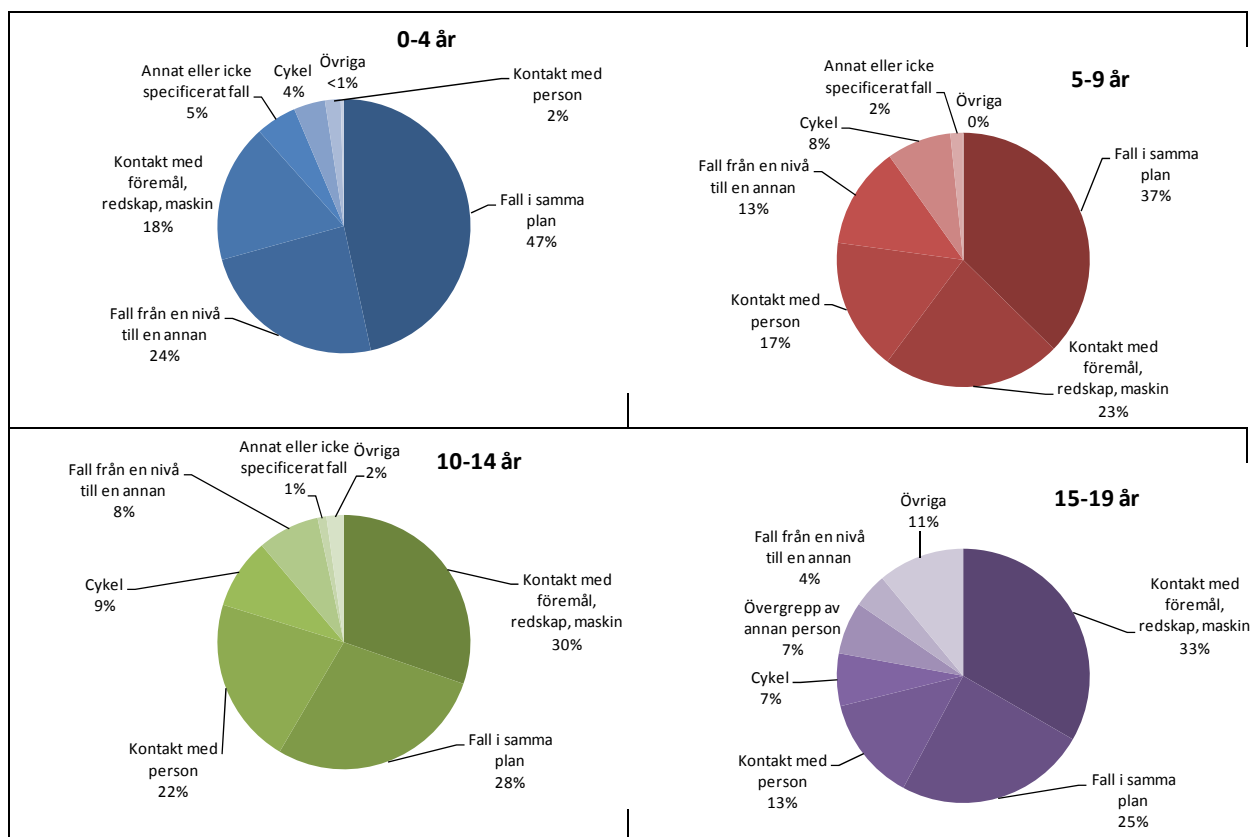
De flesta olyckorna som drabbar barn och ungdomar sker i eller kring bostaden och/eller i skolan och barnomsorgen. Bland de minsta barnen har knappt 60 procent skadat sig i eller kring bostaden och andelen som skadats sig i eller kring bostaden sjunker för varje åldersgrupp (figur 2). Andelen som skadat sig på idrottsanläggningar däremot ökar för varje åldersgrupp. Bland barnen mellan 5-9 år har knappt hälften skadat sig i skolan eller barnomsorgen. En majoritet av alla tandskador sker under lek. Detta gäller även i de olika åldersgrupperna förutom bland dem mellan 15-19 år där 36 procent av tandskadorna har skett när de utövat idrott och sport.

Figur 2 Andel skador fördelade efter ålder och skadeplats.

Orsak till skada

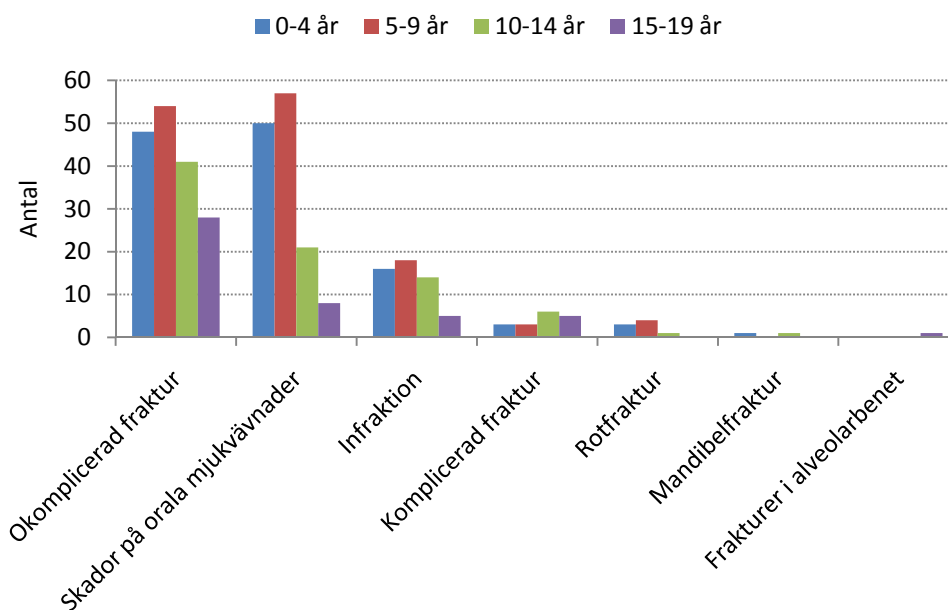
I figur 3 visas de sex vanligaste orsakerna till tandskada per åldersgrupp. I de två yngsta åldersgrupperna är fall från samma plan vanligast vilket oftast innebär att barnen har halkat eller snubblat. För de två äldsta åldersgrupperna är kontakt med föremål vanligaste orsaken till tandskada det vill säga att man har slagit sig mot eller blivit träffad av något föremål.

Figur 3 De sex vanligaste orsakerna till tandskador per åldersgrupp.

Typ av skada

Vid en skada kan flera tänder skadas. Samma tand kan också ha flera typer av skador. Framtänderna är de tänder som är mest utsatta för skador. Av skadorna som uppstod är okomplicerad fraktur följt av skador på orala mjukvävnader vanligast.

Figur 4 Antal skador fördelade efter ålder och skadetyp.